

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

TSHIVENDA LUAMBO LWA HAYANI (HL)

BAMMBIRI LA VHURARU (P3)

SHUNDUNTHULE/FULWI 2025

MARAGA: 100

TSHIFHINGA: Awara 3

Bammbiri ili li na masiatari a 6.

NDAELA NA MAFHUNGOTHANGELI

1. Heли bammbiri լi na khethekanyo MBILI:

KHETHEKANYO YA A: Maanea	(50)
KHETHEKANYO YA B: Zwibveledzwa zwa vhudavhidzani	(2 x 25) (50)
2. Fhindulani mbudziso NTHIHI kha KHETHEKANYO YA A na MBILI kha KHETHEKANYO YA B.
3. Nwalani nga luambo lune na khou lingwa khalwo.
4. Thomani khethekanyo INWE na INWE kha siatari LISWA.
5. Ni fanela u pulana (sa tsumbo ni tshi shumisa mapa wa muhumbulo/nyolo/tshati ya nyelelo/maipfi a re khii), u vhalulula na u sedzulusa mushumo wañu. Pulane i fanela u RANGELA phindulo.
6. Vhupulani hothe vhu fanela u sumbedzwa zwi khagala. Ni tsivhudzwa u tala mutalo wo buðaho vhukati ha vhupulani hothe.
7. Ni tsivhudzwa nga ndila yo khwathisedzwaho vhukuma u shumisa tshifhinga tshañu nga ndila i tevhelaho:

KHETHEKANYO YA A: U ya kha minetse ya 100	
KHETHEKANYO YA B:	U ya kha minetse ya (2 x 40) 80
8. Nomborani phindulo dzanu zwi tshi anana na kunomborelwwe kwa mbudziso kwo shumiswaho kha ili bammbiri la mbudziso.
9. Thoho i SONGO dzhielwa nthia musi ni tshi vhala tshivhalo tsha maipfi.
10. Nwalani nga vhudele, nahone zwi no vhalea.

KHETHEKANYO YA A: MAANEA**MBUDZISO YA 1**

Fhindulani mbudziso NTHIHI fhedzi kha dza malo dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yanu vhu vhe maipfi a u bva kha a 400 u swika kha a 450. Nwalani NOMBORO ya maanea e na nanga.

1.1	Uyo musi ndo guda uri maano a vhambwa nga luvhadzi ...	[50]
1.2	Izwi ndi zwine nda si tame u xelewā ngazwo vhutshiloni ...	[50]
1.3	Kupembelele ukwu ku nkhubudza ḫuvha ḫe ra wana mvelelo dza gireidi ya 11 ...	[50]
1.4	Pfunzo, thone tshiko tsha vhuṭali na muxedzi wa mvelele kha vhaswa ...	[50]
1.5	U guda nga Luambo Iwa Damuni ndi zwavhuđisa u fhira nga Luisimane?	[50]
1.6	Nangoho iļo ḫo vha dakalo-fulu kha nne ...	[50]

Zwifanyiso zwi tevhelaho zwi nga ḫokonya kana zwa vusa zwipfi zwañu, kana zwa dzikusa kuvhonele kwañu kwa zwithu. Ḫinangeleni tshifanyiso TSHITHIHI ni kone u nwalani nomboro ya mbudziso ye na nanga (1.7 kana 1.8).

PFESESANI: Hu tea u vha na vhuṭumani vhu re khagala vhukati ha maanea aňu na tshifanyiso tshe na nanga.

1.7

[Tshi bva kha: istockphoto.com]

[50]

1.8

[Tshi bva kha www.behance.net]

[50]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA A: 50

KHETHEKANYO YA B: ZWIBVELEDZWA ZWA VHUDAVHIDZANI

MBUDZISO YA 2

- Fhindulani mbudziso MBILI kha dza rathi dici tevhelaho.
- Vhulapfu ha mutumbu wa phindulo iñwe na iñwe vhu vhe maipfi a u bva kha a 180 u swika kha a 200.
- Dzhielani nzhele zwi tevhelaho:
 - Vha tanganedzaho mafhundo, redzhisitara, thouni na tshitaila.
 - Munanguludzo wa maipfi na tshivhumbeo tsha luambo.
 - Tshivhumbeo.
- Nwalani NOMBORO ya tshibveledzwa tshe na nanga.

2.1 VHURIFHI HA TSHISHAKA (INIFOMALA)

Ni na khonani yanu ane na di dzulela u pembelela duvha la mabebo a vhoiwe ni nothe miñwaha yothe, zwino uno ñwaha ha tshe na dzangalelo nazwo.

Inwi mu ñwaleleni vhurifhi ha u mu humbelu uri ni dovhni pembele ni nothe. [25]

2.2 ATHIKILI YA MAGAZINI

Inwi ni na mpho ya u konesa u lunzhedza malungu na dovhna a shumisa kha u nakisa zwienda.

Nwalani athikili ya magazini yo livhiswaho kha vhabandisi ni tshi anđadza mishumo iyo yavhudzi kha lushaka. [25]

2.3 NGANEAVHUTSHILO YA MUFU

Nwana wa makhadzi wañu Dambudzo Tshihwenu o ri sia nga lufu lwa tshivutshela.

Nwalani nganeavhutshilo ine na ño i vhala nga duvha la mbulungo. [25]

2.4 MUvhIGO WA FOMALA

Ho vha na khakhathi khulu ya u lwela desike nga vhabudi vha kilasi ine na dzhena khayo.

Inwi sa mugudi o vhonaho zweþhe, ñwalani muvhigo une na ño u ñekedza thohoyatshikolo. [25]

2.5 MUFHINDULANO

No ḫelwa nga muhumbulo wa u fara nyambedzano na khonani yanu ane a vhonala a si tsha shuma zwavhuḍi na u dzula o ṭungufhala kilasini.

Nwalani mufhindulano vhukati hanu nae.

[25]

2.6 VHURIFHI HA TSHIOFISI (FOMALA)

Vharengisi vha afho tshikoloni tshine na dzhena khatsho vha khou rengisela vhagudi mafola.

Inwi sa murangaphanda wa vhagudi, nwalani vhurifhi ha u ḫivhadza vhulanguli ha tshikolo nga zwiito izwo.

[25]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B:

MARAGAGUTE:

50

100